

GA-016048

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) Examination

March / April - 2019

BA00C-601 : Sanskrit

(Karak Prakran)

(Core Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક સૂત્ર સમજાવો : ૪
- (૧) ઉપાન્વધ્યાઙ્વસઃ ।
- (૨) સહયુક્તેઽપ્રધાને ।
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર નોંધ લખો : ૧૦
- (૧) દ્વિતીયા વિભક્તિના ઉપયોગો.
- (૨) કરણ - શબ્દનોંધ.
- (૩) અપાદાનાદિવિશેષૈઃ અવિવક્ષિતં કારકં કર્મસંજ્ઞં સ્યાત્ ।
- (૪) 'અક્ષ્ણા કાણઃ' । - કયા સૂત્રનું ઉદાહરણ છે ? સમજાવો.
- ૨ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક સૂત્ર સમજાવો : ૪
- (૧) નમઃ સ્વસ્તિસ્વાહાસ્વધાઽલંવષ્ટયોગાત્ ચ ।
- (૨) દૂરાન્તિકાર્થેઃ ષષ્ઠી અન્યતરસ્યામ્ ।
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર નોંધ લખો : ૧૦
- (૧) પંચમી વિભક્તિના ઉપયોગો
- (૨) અધિકરણમ્ - શબ્દનોંધ
- (૩) દાનસ્ય કર્મણા યમ્ અભિપ્રૈતિ સ સમ્પ્રદાનસંજ્ઞઃ સ્યાત્ ।
- (૪) હરયે રોચતે ભક્તિઃ । - કયા સૂત્રનું ઉદાહરણ છે ? સમજાવો.
- ૩ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) ૧૪
- (૧) સંસ્કૃતભાષાનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ.
- (૨) ભાષા અધ્યયનની પદ્ધતિઓ.
- (૩) ભાષાના અંગો.
- (૪) સંસ્કૃત સ્વરોનો વિકાસ.

૪ ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ બે)

૧૪

- (૧) વેદ-અવેસ્તાની તુલના
- (૨) સતમ્ વર્ગ
- (૩) સંસ્કૃત વ્યંજનોનો વિકાસ
- (૪) ભાષાઓનું વર્ગીકરણ.

૫ (અ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

૭

- (૧) ક્રિયા સિદ્ધિમાં પ્રકૃષ્ટ ઉપકારકની સંજ્ઞા થાય છે.
(સંપ્રદાન, કરણ, કર્મ)
- (૨) અત્યંત સંયોગ સૂચવતા કાલવાચક અને માર્ગવાચક શબ્દને
વિભક્તિ લાગે છે.
(દ્વિતીયા, તૃતીયા, પંચમી)
- (૩) ચતુર્થી વિભક્તિ અર્થ અભિવ્યક્ત કરવા વપરાય છે.
(સંપ્રદાન, અપાદાન, અધિકરણ)
- (૪) ગ્રીકશાખાનું સાહિત્ય ઈ.સ. પૂર્વે સદીનું મળે છે.
(૮૦૦, ૮૫૦, ૧૦૦૦)
- (૫) ઈરાનીશાખાની પ્રાચીનતમ ભાષા છે.
(અવેસ્તા, લેટીન, ગ્રીક)
- (૬) તોખારિ વર્ગની ભાષા છે. (હેન્તુમ્, સતમ્, કેન્તુમ્)
- (૭) સંબંધમાત્રની વિવક્ષા હોય ત્યારે કર્મકરણાદિ કારકોને
વિભક્તિ લગાડાય છે.
(પંચમી, ષષ્ઠી સપ્તમી)

(બ) જોડકાં જોડો :

૭

(અ)	(બ)
(૧) અષ્ટાધ્યાયી	(૧) વિભક્તિ પ્રધાન
(૨) ષષ્ઠી	(૨) રૂયૂનિક શિલાલેખો
(૩) દરદ	(૩) ગાથા
(૪) ઉત્તરી જર્મન	(૪) ગ્રીકશાખા
(૫) સંસ્કૃતભાષા	(૫) હેતુપ્રયોગે
(૬) હોમર સાહિત્ય	(૬) ચૈતાલી
(૭) અવેસ્તા	(૭) પાણિનિ